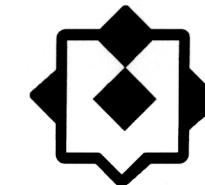

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی

استاندارد آموزش مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳ ف، ه
سال تأليف: ۱۳۸۳

مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی

نام استاندارد:

آواز ایرانی

خواننده آواز ایرانی کسی است که ضمن آشنایی با تاریخچه و شناخت مباحث نظری آواز ایرانی، توانایی اجرای ردیف آوازی موسیقی ایران و همچین توانایی اجرای تصانیف موسیقی ایرانی را داشته باشد

اعضاء کمیسیون: دکتر حسن ریاحی، دکتر فرید عمران،
دکتر محمد سرین، دکتر محمد قنبری، رامین آزادآور

تهیه و تنظیم: عبدالرضا جمالی‌فرد

همکاری و هماهنگی: راضیه سیادتی، حوریه هاشمی

حروفچینی: مهری سادات حسینی

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۸۳

چاپ و صحافی:

تعداد صفحه: ۸

کد استاندارد:

۱۰/۲-۸۳

مدت دوره آموزش: ۵۴۰ ساعت

مدت آموزش نظری: ۱۸۰ ساعت

مدت آموزش عملی: ۳۶۰ ساعت

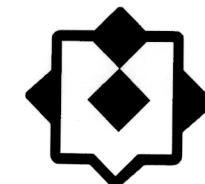
مفاهیم اصطلاحات بکار برده شده در استاندارد:

توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار

آشنایی: به مفهوم دانش و اطلاعات مقدماتی

شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل

اصول: به مفهوم مبانی مطالب تئوری

مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی

شرایط هنرجو

- حداقل تحصیلات: سوم راهنمایی
- وضعیت جسمانی: سلامت کامل جسمی و روانی
- سایر شرایط: علاقه و استعداد که با تست عملی مشخص می‌گردد

شرایط هنرآموز و استادکار:

- میزان تحصیلات: حداقل فوق دیپلم
- رشته تحصیلی: ترجیحاً موسیقی
- سابقه کار: حداقل پنج سال
- سایر شرایط: مورد تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شرایط محیط کارگاهی:

- حداقل ۱۲ مترمربع فضای آموزشی استاندارد
- آکوستیک فضامتناسب با کار موسیقی

فهرست توانایی‌ها: آواز ایرانی

ردیف	عنوان	صفحه
۱	توانایی رعایت اصول ایمنی و بهداشت در اجرای آواز	۱
۲	توانایی تشخیص نتها و گامشناسی	۲
۳	توانایی اجرای تمرینات صداسازی و اجرای غلت، تحریر و دیگر ادوات اجرایی آواز ایرانی در جملات ساده و نمونه	۳
۴	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه ماهور	۴
۵	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه آواز اصفهان	۵
۶	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه شور	۶
۷	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه چهارگاه	۷
۸	توانایی اجرای تصنیف با ریتمهای مختلف ساده، ترکیبی و لنگ در دستگاه شور، ماهور، چهارگاه و کریزصفول	۸

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ف، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان تواناییها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
					نظری	عملی
۱	توانایی رعایت اصول ایمنی و بهداشت در اجرای آواز	۱/۱- شناخت ارگونومی بدن به هنگام اجرای آواز ۱/۱-۲- آشنایی با اصول ایمنی حنجره هنگام اجرای آواز ۱/۱-۳- آشنایی با شرایط مناسب صوتی مکان تمرین و اجرای آواز ۱/۱-۴- آشنایی با آسیب‌شناسی تمرینات غیرصحیح آواز ۱/۱-۵- آشنایی با نحوه مراقبت از حنجره ۱/۱-۶- شناخت اصول و روش‌های مراقبت از حنجره و رعایت اصول ایمنی و بهداشتی به هنگام تمرین و اجرا	۱/۲-۱- رعایت صحیح اصول ارگونومی ۱/۲-۲- رعایت ایستادن صحیح هنگام تمرین و اجرا ۱/۲-۳- تنظیم شرایط صوتی مناسب محل تمرین و اجرا ۱/۲-۴- شرایط مراقبت از اعضای مهم در اجرای آواز مانند دهان، حنجره و ...	۱۵	۵	- وايتبرد - جزوات و کتب درسی - محیط کارگاهی مناسب

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان توانایها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
				نظری	عملی	
۲	توانایی تشخیص نتها و گام‌شناسی	۲/۱-۱ - آشنایی با تاریخچه نت‌نویسی ۲/۱-۲ - آشنایی با کلیدهای مختلف موسیقی ۲/۱-۳ - آشنایی با کشش نتها و ساختار ریتمهای ساده، ترکیبی و لنگ (مختلط) ۲/۱-۴ - علائم مختلف در نت‌نویسی ۲/۱-۵ - آشنایی با اصطلاحات رایج در موسیقی ۲/۱-۶ - شناخت ساختار گامها و فواصل مختلف گامهای غربی ۲/۱-۷ - شناخت ساختار گامها و فواصل مختلف گامهای موسیقی دستگاهی ایران	۲/۲-۱ - تشریح شیوه‌های مختلف نگارش نت ۲/۲-۲ - استفاده از کلیدها و چگونگی قرار گرفتن نتها براساس کلیدها طبق دستور العمل ۲/۲-۳ - تشریح عملکرد اصطلاحات رایج در موسیقی ۲/۲-۴ - تجزیه و تحلیل کششها در ریتمهای ساده ۲/۲-۵ - تجزیه و تحلیل کششها در ریتمهای ترکیبی ۲/۲-۶ - تجزیه و تحلیل کششها در ریتمهای لنگ ۲/۲-۷ - تجزیه و تحلیل ساختار گامهای غربی و چگونگی ساختن آنها ۲/۲-۸ - تجزیه و تحلیل ساختار گامهای ایرانی و چگونگی ساختن آنها	۳۰	۵۰	- پیانو - تابلوی حامل‌دار - ساز تار یا سه‌تار - محیط کارگاهی متناسب

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان توانایها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
					نظری	عملی
۳	توانایی اجرای تمرینات صداسازی و اجرای غلت، تحریر و دیگر ادوات اجرایی آواز ایرانی در جملات ساده و نمونه	۱-۳/۱-۱-آشنایی با ساختار دستگاه تنفسی ۲-۳/۱-۲-شناخت ساختار حنجره و مکانیزم تولید صوت ۳-۳/۱-۳-آشنایی با اصول نفس‌گیری ۴-۳/۱-۴-نحوه بیرون دادن صدا و حالت دهان هنگام اجرای آواز ۵-۳/۱-۵-آشنایی با تاریخچه آواز در ایران ۶-۳/۱-۶-آشنایی با تاریخچه ردیف آوازی در ایران ۷-۳/۱-۷-شناخت انواع تحریر و تزئینی در آواز ایرانی ۸-۳/۱-۸-آشنایی با محدوده‌های صوتی در موسیقی ایرانی ۹-۳/۱-۹-شناخت اصول دینامیک در اجرای آواز ایرانی ۱۰-۳/۱-۱۰-آشنایی با تاریخ موسیقی ایران	۱-۳/۲-۱-اجرای تمرینات نفس‌گیری ۲-۳/۲-۲-اجرای تمرینات بیرون دادن صدا (پرتاب صدا) و چگونگی ایجاد صوت مناسب ۳-۳/۲-۳-اجرای انواع تحریر مانند تحریر بلبلی، ساکن، زیر و رو، دو تا یکی، فراز و نشیب، تحریر بالارونده، تحریر پایین‌رونده، تحریر گستته، پیوسته و... در حالت تمرین ۴-۳/۲-۴-اجرای جملات ساده و مستقل برگرفته از ردیف دستگاهی موسیقی ایران	۲۵	۴۵	- تابلوی حامل دار - ساز تخصصی - پوییتر - مترونم - محیط کارگاهی متناسب

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان تواناییها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز
				نظری	عملی
۴	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه ماهور	۴/۱-۱ - شناخت اصول اجرای ریف دستگاهی ۴/۱-۲ - آشنایی با مکاتب مختلف آواز ایرانی ۴/۱-۳ - آشنایی با ساختار گام ماهور ۴/۱-۴ - آشنایی با گوشه‌های مختلف دستگاه ماهور و روند گردش ملودی در گوشه‌های مختلف آن ۴/۱-۵ - شناخت ساختار گوشه درآمد ۴/۱-۶ - شناخت ساختار گوشه نصیرخانی ۴/۱-۷ - شناخت ساختار گوشه مرادخانی ۴/۱-۸ - شناخت ساختار گوشه عراق ۴/۱-۹ - شناخت ساختار گوشه مثنوی ۴/۱-۱۰ - شناخت ساختار گوشه ساقی نامه ۴/۱-۱۱ - شناخت ساختار گوشه حصار ۴/۱-۱۲ - شناخت ساختار گوشه فیلی ۴/۱-۱۳ - شناخت ساختار گوشه دلکش	۴/۲-۱ - اجرای گوشه درآمد ۴/۲-۲ - اجرای گوشه نصیرخانی ۴/۲-۳ - اجرای گوشه مرادخانی ۴/۲-۴ - اجرای گوشه عراق ۴/۲-۵ - اجرای گوشه مثنوی ۴/۲-۶ - اجرای گوشه ساقی نامه ۴/۲-۷ - اجرای گوشه حصار ۴/۲-۸ - اجرای گوشه فیلی ۴/۲-۹ - اجرای گوشه دلکش	۲۰	- تابلوی حامل دار - ساز تخصصی - پوییتر - مترونم - محیط کارگاهی مناسب

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان تواناییها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	Sخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
					عملی نظری	
۵	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب آواز اصفهان	<p>۵/۱-۱ - آشنایی با ساختار گام اصفهان</p> <p>۵/۱-۲ - آشنایی با گوشه‌های مختلف آواز اصفهان و روند گردش ملودی در گوشه‌های مختلف آن</p> <p>۵/۱-۳ - شناخت ساختار گوشه درآمد</p> <p>۵/۱-۴ - شناخت ساختار گوشه جامهدران</p> <p>۵/۱-۵ - شناخت ساختار گوشه بیات راجع</p> <p>۵/۱-۶ - شناخت ساختار گوشه اوج</p> <p>۵/۱-۷ - شناخت ساختار گوشه نغمه</p> <p>۵/۱-۸ - شناخت ساختار گوشه سوز و گداز</p> <p>۵/۱-۹ - شناخت ساختار گوشه مثنوی</p> <p>۵/۱-۱۰ - شناخت ساختار گوشه صوفی نامه</p>	<p>۵/۲-۱ - اجرای گوشه درآمد</p> <p>۵/۲-۲ - اجرای گوشه جامهدران</p> <p>۵/۲-۳ - اجرای گوشه بیات راجع</p> <p>۵/۲-۴ - اجرای گوشه اوج</p> <p>۵/۲-۵ - اجرای گوشه نغمه</p> <p>۵/۲-۶ - اجرای گوشه سوز و گداز</p> <p>۵/۲-۷ - اجرای گوشه مثنوی</p> <p>۵/۲-۸ - اجرای گوشه صوفی نامه</p>	۴۵	۲۰	- تابلوی حامل دار - ساز تخصصی - پویترب - مترون - محیط کارگاهی مناسب

ردیف	عنوان توانایها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز		
					نظری	عملی	
۶	توانایی اجرای گوشه‌های منتخب دستگاه شور	۶/۱-۱- آشنایی با ساختار گام شور ۶/۱-۲- آشنایی با گوشه‌های مختلف دستگاه شور و روند گردش ملودی در گوشه‌های مختلف آن ۶/۱-۳- شناخت ساختار گوشه درآمد ۶/۱-۴- شناخت ساختار گوشه رهاب ۶/۱-۵- شناخت ساختار گوشه سلمک (اوچ) ۶/۱-۶- شناخت ساختار گوشه قرچه ۶/۱-۷- شناخت ساختار گوشه رضوی ۶/۱-۸- شناخت ساختار گوشه حسینی ۶/۱-۹- شناخت ساختار گوشه گرایلی ۶/۱-۱۰- شناخت ساختار گوشه دوبیتی ۶/۱-۱۱- شناخت ساختار گوشه مثنوی	۶/۲-۱- اجرای گوشه درآمد ۶/۲-۲- اجرای گوشه رهاب ۶/۲-۳- اجرای گوشه سلمک (اوچ) ۶/۲-۴- اجرای گوشه قرچه ۶/۲-۵- اجرای گوشه رضوی ۶/۲-۶- اجرای گوشه حسینی ۶/۲-۷- اجرای گوشه گرایلی ۶/۲-۸- اجرای گوشه دوبیتی ۶/۲-۹- اجرای گوشه مثنوی	۲۵	۵۰	- تبلوی حامل دار - ساز تخصصی - پوپیتر - مترونم - محیط کارگاهی مناسب	

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان توانانیها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
					نظری	عملی
۷	توانایی اجرای گوشه های منتخب دستگاه چهارگاه	۱-۷/۱-۱- آشنایی با ساختار گام چهارگاه ۲-۷/۱-۲- آشنایی با گوشه های مختلف دستگاه چهارگاه و روند گردش ملودی در گوشه های مختلف آن ۳-۷/۱-۳- شناخت ساختار گوشه درآمد ۴-۷/۱-۴- شناخت ساختار گوشه رجز ۵-۷/۱-۵- شناخت ساختار گوشه هدی ۶-۷/۱-۶- شناخت ساختار گوشه پهلوی ۷-۷/۱-۷- شناخت ساختار گوشه مخالف ۸-۷/۱-۸- شناخت ساختار گوشه زابل ۹-۷/۱-۹- شناخت ساختار گوشه مغلوب ۱۰-۷/۱-۱۰- شناخت ساختار گوشه حصار	۷/۲-۱- اجرای گوشه درآمد ۷/۲-۲- اجرای گوشه رجز ۷/۲-۳- اجرای گوشه هدی ۷/۲-۴- اجرای گوشه پهلوی ۷/۲-۵- اجرای گوشه مخالف ۷/۲-۶- اجرای گوشه زابل ۷/۲-۷- اجرای گوشه مغلوب ۷/۲-۸- اجرای گوشه حصار	۲۵	۵۰	- تابلوی حامل دار - ساز تخصصی - پوییتر - مترونم - محیط کارگاهی مناسب

استاندارد مهارت آواز ایرانی

کد استاندارد: ۱۰/۲-۸۳، ه

درجه مهارتی:

ردیف	عنوان توانایها	دانش و معلومات مورد نیاز	عملیات کارگاهی یا آزمایشگاهی	زمان آموزش	سخت افزار و نرم افزار مورد نیاز	
					نظری	عملی
۸	توانایی اجرای تصانیف منتخب با ریتمهای ساده، ترکیبی و لنگ در دستگاه شور، ماهور، چهارگاه و آواز اصفهان	۸/۱-۱ - آشنایی با انواع فرمهای ریتمیک دارای شعر در موسیقی ایرانی ۸/۱-۲ - آشنایی با اصول تصنیفخوانی ۸/۱-۳ - شناخت و اصول و اجرای تصنیف منتخب در دستگاه شور ۸/۱-۴ - شناخت و اصول و اجرای تصنیف منتخب در دستگاه ماهور ۸/۱-۵ - شناخت و اصول و اجرای تصنیف منتخب در دستگاه چهارگاه ۸/۱-۶ - شناخت و اصول و اجرای تصنیف منتخب در دستگاه آواز اصفهان	۸/۲-۱ - اجرای تصنیف منتخب در دستگاه شور ۸/۲-۲ - اجرای تصنیف منتخب در دستگاه ماهور ۸/۲-۳ - اجرای تصنیف منتخب در دستگاه چهارگاه ۸/۲-۴ - اجرای تصنیف منتخب در دستگاه آواز اصفهان	۳۰	۶۰	- تابلوی حامل دار - ساز تخصصی - پوییتر - مترونم - محیط کارگاهی مناسب

